

Η Γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου και η στρατηγική του Ποντιακού Ελληνισμού

/ [Πεμπτούσια](#)

“Θα σας κόψουμε τα κεφάλια, θα σας εξαφανίσουμε. Ή εμείς θα επιζήσουμε ή εσείς”

Σεφκέτ πασάς, Τούρκος Πρωθυπουργός

Εισαγωγή

Από το 1994 μια νέα “εθνική επέτειος” ήρθε να προστεθεί στο πάνθεον των εθνικών επετείων.

Στις 24 Φεβρουαρίου 1994, ημέρα κήρυξης της επανάστασης του 1821 από τον Γενικό Έφορο της Αρχής της Φιλικής Εταιρείας, Πόντιο πρίγκιπα Αλέξανδρο Υψηλάντη, η Βουλή των Ελλήνων ψήφισε ομόφωνα την ανακήρυξη της 19ης Μαΐου ως «Ημέρα Μνήμης για τη Γενοκτονία των Ελλήνων στο Μικρασιατικό Πόντο». Ημέρα που ο Μουσταφά Κεμάλ αποβιβάστηκε στην Σαμψούντα και ολοκλήρωσε την προγραμματισμένη και προαποφασισμένη από τους Νεότουρκους εθνική εκκαθάριση με την τελευταία κατάληξη της σφαγής και πυρπόλησης της Σμύρνης το 1922, για την οποία γνωστή Ελληνίδα «ιστορικός» έγραψε ότι δεν ήταν σφαγή, αλλά «συνωστισμός» στο λιμάνι της.

Επίσης το 1998 η Βουλή ψήφισε ομόφωνα την ανακήρυξη «της 14ης Σεπτεμβρίου ως ημέρα εθνικής μνήμης της γενοκτονίας των Ελλήνων της Μικράς Ασίας.

I. Το ιστορικό πλαίσιο

Η γενοκτονία του Ποντιακού Ελληνισμού, για να τη γνωρίσουμε σε όλες της τις διαστάσεις, δεν είναι ένα μεμονωμένο γεγονός, αποκομμένο από τις γενικότερες γεωστρατηγικές και γεωπολιτικές εξελίξεις στην περιοχή. Ούτε εθνολογικά, ούτε γεωγραφικά ούτε χρονικά. Είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την Γενοκτονία από τους Τούρκους όλων των χριστιανών πληθυσμών της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας από την Θράκη έως την Μικρασιατική Ανατολία στα πλαίσια του λεγόμενου Ανατολικού Ζητήματος, μέσα από το οποίο αναδύεται ως ένα αναπόσπαστο κομμάτι και το πρόβλημα της Γενοκτονίας των Ποντίων.

Φάσεις της γενοκτονίας διαπιστώνουμε από την εποχή έναρξης του Ανατολικού Ζητήματος έως την τελική του κατάληξη με την επικράτηση των Νεότουρκων και την πολιτική της Γενοκτονίας και εθνοκάθαρσης που εφάρμοσαν συστηματικά και προγραμματισμένα για την οριστική του λύση κατά την διάρκεια των Βαλκανικών Πολέμων και κυρίως του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου και ό,τι ακολούθησε μετά απ' αυτόν, έως την συνθήκη της Λωζάννης το 1923.

Το Ανατολικό Ζήτημα προκύπτει βασικά, όταν οι ευρωπαϊκές δυνάμεις, μπροστά στην επιταχυνόμενη παρακμή της οθωμανικής αυτοκρατορίας, προβάλλουν αξιώσεις και επιχειρούν κάθε είδους διείσδυση, οικονομική, πολιτική στρατιωτική

ή άλλη, σε αυτό τον χώρο της Ανατολικής Μεσογείου.

Γνωρίζουμε από την ιστορία ότι οι διάφορες διενέξεις των ισχυρών δυνάμεων ακόμη και από τα τέλη του 19ου αιώνα είχαν να κάνουν βασικά με την ενέργεια, της οποίας η βασική πηγή ήταν και είναι οι υδρογονάνθρακες: πετρέλαιο και φυσικό αέριο. Ακόμη και αυτό το λεγόμενο ανατολικό ζήτημα, στο πρόσφατο παρελθόν, είχε άμεση σχέση με τον μαύρο χρυσό της περιοχής της Μέσης Ανατολής και της Ανατολικής Μεσογείου. Ο Έλεγχος των πηγών του πετρελαίου και φυσικού αερίου και η ασφάλεια της απρόσκοπτης ροής του προς την Δύση, αποτελούσε αντικείμενο διένεξης των τότε ιμπεριαλιστικών δυνάμεων, στις οποίες εμπλέκονταν και τα κράτη της περιοχής. Ήταν η εποχή της βιομηχανικής επανάστασης και οι υδρογονάνθρακες από τότε αποτελούσαν στρατηγική πηγή ενέργειας, όπως ακριβώς και σήμερα.

Σ' αυτά τα πλαίσια αναπτύσσεται ο ανταγωνισμός ανάμεσα στις δυτικές δυνάμεις Αγγλία, Γαλλία και Γερμανία εναντίον της Ρωσίας, η οποία προσπαθεί να προσεταιριστεί τους χριστιανικούς πληθυσμούς της Αυτοκρατορίας για να πετύχει τους στόχους της, που ήταν και είναι ανέκαθεν η κάθοδος και η δημιουργία γεωστρατηγικών και γεωπολιτικών ερεισμάτων στην Μεσόγειο και στο χώρο της Μέσης Ανατολής, υψίστης γεωστρατηγικής σημασίας. Θα αναφέρω μόνο έναν όρο της συνθήκης του Κιουτσούκ Καϊναρτζή, της 21ης Ιουλίου 1774, που αφορά τους Χριστιανικούς πληθυσμούς της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας:

Η Ρωσία επέβαλε το ασαφές δικαίωμα προστασίας των ορθόδοξων χριστιανών υπηκόων της Πύλης από τον Τσάρο. Αυτήν την πολιτική κατά το μάλλον ή ήττον συνέχισε η Ρωσία μετέπειτα, για να προσεταιριστεί του χριστιανικούς πληθυσμούς της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Αυτήν την πολιτική της Ρωσίας απεφάσισε στις αρχές του 20ού αιώνα να εμποδίσει με κάθε τρόπο και μέσο η Γερμανία, συμβουλεύοντας τους Νεότουρκους να εξαφανίσουν τους χριστιανικούς πληθυσμούς της επικράτειάς της κι' έτσι να θέσουν φραγμό στην κάθοδο της Ρωσίας στα εδάφη της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, δίνοντας τη δυνατότητα στους δυτικούς να δημιουργήσουν ένα απροσπέραστο ανάχωμα στις στρατηγικές επιδιώξεις της Ρωσίας για την κάθοδο στην Μεσόγειο και την Μέση Ανατολή.

Μήπως οι σημερινές διενέξεις των ισχυρών της γης στο χώρο της Ανατολικής Μεσογείου και της Μέσης Ανατολής δε θυμίζουν τα τραγικά γεγονότα αναβίωσης του Ανατολικού Ζητήματος;

Η αλλαγή κι επαναχάραξη συνόρων, οι Γενοκτονίες, οι εθνοκαθάρσεις, όπως αυτή

των Ελληνοκυπρίων το 1974 και οι αναζωπυρώσεις εθνικιστικών διεκδικήσεων και εναντίον της Ελλάδας, συνεχίζουν να τροφοδοτούν και ανατροφοδοτούν ένα νέο Ανατολικό Ζήτημα, του οποίου την κατάληξη δεν είμαστε ακόμη σε θέση να προσδιορίσουμε.

Η εισβολή και κατοχή του Βόρειου τμήματος της Κύπρου, η προσπάθεια νομιμοποίησης μονομερών τουρκικών αναθεωρητικών διεκδικήσεων στο Αιγαίο και την Θράκη, οι επεκτατικές βλέψεις των Σκοπιανών στην ελληνική Μακεδονία και ο Μεγαλοϊδεατισμός την Αλβανίας, με βλέψεις προς την Ήπειρο, την αποκαλούμενη απ' αυτούς Τσαμουριά, έχουν άμεση σχέση με το νέο Ανατολικό Ζήτημα, όπως ακριβώς και η διάλυση της πρώην Γιουγκοσλαβίας.

Οι «άσπονδοί φίλοι και σύμμαχοί μας», συνεχίζουν στα πλαίσια της διένεξής τους με την Ρωσία και στην προσπάθεια απομόνωσής της, να επιβουλεύονται παντοιοτρόπως τον Ελληνισμό, ο οποίος για τους γνωστούς λόγους τρέφει φιλικά αισθήματα προς την ομόδοξη Ρωσία. Ακόμη και η σημερινή κρίση στην Ελλάδα δεν είναι άμοιρη του Ανατολικού Ζητήματος.

II. Σύντομη αναφορά στο Ανατολικό Ζήτημα

Για το λόγο αυτό είναι σημαντικό να κάνουμε μια σύντομη αναφορά στο Ανατολικό Ζήτημα, αν θέλουμε να κατανοήσουμε την διάσταση και το πλαίσιο στο οποίο

εντάσσεται η Γενοκτονία των Χριστιανικών πληθυσμών της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, στην οποία συγκαταλέγεται η Γενοκτονία των Αρμενίων, των Ποντίων, των Ασσυρίων και των Ελλήνων της Θράκης και της Ιωνίας.

Με την έννοια αυτή η ενασχόλησή μας σήμερα με την Ποντιακή Γενοκτονία αποτελεί θεωρητική αφάιρηση, για να μην επεκταθούμε σε όλο το πλέγμα της Γενοκτονίας, όπως κανονικά θα έπρεπε, αλλά μόνο στην Γενοκτονία του Ποντιακού Ελληνισμού.

Μέσα στα πλαίσια αυτά των γεωστρατηγικών και γεωπολιτικών αντιπαραθέσεων των μεγάλων δυνάμεων αρχίζει βασικά να ξετυλίγεται η ιστορία που έχει άμεση σχέση με τις τύχες των προγόνων μας.

Η ιστορία αυτή, που ξεκινάει από τα πρώτα δείγματα της υποχώρησης της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, είναι άμεσα συνδεδεμένη και με τις εναλλαγές της τουρκικής διοίκησης, της κεντρικής, αλλά και της τοπικής, που τότε ήταν ανεκτική και τότε καταπιεστική, όμως πάντοτε ανυπόφορη, γιατί ήταν απρόβλεπτη, συγκυριακή και βάρβαρη. Ορισμένες φορές η βαρβαρότητά της έπαιρνε κατά διάφορα χρονικά διαστήματα και τη μορφή της φυσικής εξόντωσης, πριν από τον οριστικό σχεδιασμό της Γενοκτονίας.

Σ' αυτή τη συγκυρία καθοριστικό παράγοντα για όλη την περιοχή του Πόντου έπαιζαν οι ρωσοτουρκικές αντιπαλότητες, όπως τονίσαμε, διενέξεις και πόλεμοι, που είχαν άμεση επίπτωση και στους ομόθρησκους Ποντίους και στους υπόλοιπους χριστιανικούς πληθυσμούς.

Συνήθως μετά από κάθε ρωσοτουρκικό πόλεμο, τα θύματα στην περιοχή ήταν κυρίως οι Έλληνες και οι Αρμένιοι, αλλά και οι Ασσύριοι, που υφίσταντο τις αντεκδικήσεις και αγριότητες των Τούρκων ως αντίποινα. Στην κυριολεξία ήταν έρμαιο της αυθαιρεσίας τους.

Για το λόγο αυτό δημιουργήθηκαν κατ' επανάληψη κύματα φυγής των Ποντίων, κυρίως προς την ορθόδοξη Ρωσία.

Η περιοχή του Πόντου εκών άκων μπαίνει στη δίνη του πολύπλοκου Ανατολικού Ζητήματος.

Μόνιμη επιδίωξη της Ρωσίας, είτε της τσαρικής είτε της Σοβιετικής, ήταν στα πλαίσια της πανσλαβιστικής της επέκτασης, να κατέβει στα θερμά ύδατα της Μεσογείου και να προελάσει κι επεκτείνει την κυριαρχία της στις πετρελαιοπηγές της Μοσούλης, όταν πια το πετρέλαιο άρχισε να αποκτά την αξία που γνωρίζουμε.

Μπροστά σ' αυτόν τον κίνδυνο οι εκάστοτε μεγάλες δυτικές δυνάμεις, Αγγλία, Γαλλία, Αμερική και Γερμανία προσπαθούσαν ανέκαθεν και με κάθε μέσο να αποκλείσουν την Ρωσία από τους στρατηγικούς της στόχους, χρησιμοποιώντας την Οθωμανική Αυτοκρατορία ως ανάχωμα απέναντι στην αυταρχική και δεσποτική Ρωσία, όπως την αποκαλούσαν. Ακόμη και ο Μαρξ και ο Ένγκελς ήταν γι' αυτό το λόγο, υπέρ της ακεραιότητας της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Κάτι ανάλογο συμβαίνει και σήμερα στην Ουκρανία.

Η Ρωσία βέβαια -και απ' εδώ αρχίζει το δράμα-, στην αντιπαλότητά της με την Τουρκία και όσους την στήριζαν, προσπαθούσε να προσεταιριστεί τους χριστιανικούς πληθυσμούς, παίζοντας το ρόλο του προστάτη τους. Με τον τρόπο αυτό έβρισκε αφορμές και αιτίες για την εφαρμογή των δικών της γεωστρατηγικών σχεδίων.

Από την άλλη η Γερμανία, για να αναφερθούμε στο πρόσφατο παρελθόν, που έχει σχέση με την Γενοκτονία, το τελευταίο κεφάλαιο του δράματος, είχε βλέψεις και η ίδια στην περιοχή της Νοτιοανατολικής Μεσογείου, Υποκινούσε τους Τούρκους εναντίον των χριστιανικών πληθυσμών, που θεωρούσε ότι ήταν δυνατό να συνδράμουν τους Ρώσους στις επιδιώξεις τους.

Το θέμα της Γενοκτονίας των χριστιανικών πληθυσμών της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας έχει συνεπώς άμεση σχέση με την πολιτική του Κάιζερ της Γερμανίας, ο οποίος επεδίωκε να προσεταιριστεί την Τουρκία πάση θυσία, για να φτάσει στα πετρέλαια της Μέσης Ανατολής σε ανταγωνισμό με την Αγγλία την Γαλλία και κυρίως την Ρωσία.

Περιττό να τονίσουμε ότι διαχρονικά η Γερμανία, αλλά και η Δύση στο σύνολό της, εκτός από μερικές εξαιρέσεις, τάχθηκε ενάντια στα συμφέροντα της Ελλάδας, ακόμη και πριν από τη Μικρασιατική Καταστροφή.

Δεν πρέπει συνεπώς να ξεχνούμε ότι ο κύριος εμπνευστής για τη γενοκτονία του χριστιανικού πληθυσμού από μέρους των Νεότουρκων και του Μουσταφά Κεμάλ και συνεπώς και ενάντια στον Ποντιακό Ελληνισμό, υπήρξε η Γερμανία. Υπάρχουν αδιάσειστα ντοκουμέντα που το αποδεικνύουν.

Η Γερμανία στήριζε και στηρίζει ανέκαθεν την Τουρκία εναντίον της Ελλάδας.

Φωτογραφία: Περιοδικό «Πειραιϊκή Εκκλησία»

III. Οι τραγικές μαρτυρίες και το ιστορικό καθήκον των Ποντίων

Η πρόσφατη ιστορία μας με την κατοχή και την σημερινή ηγεμονική στάση της Γερμανίας αποδεικνύει για άλλη μια φορά του λόγου το αληθές. Εν παρενθέσει θα αναφέρω ότι η Ελλάδα είχε τα περισσότερα θύματα από όλες τις κατεχόμενες χώρες κατά τον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο. Και αυτό επίσης δεν πρέπει να το λησμονούμε.

Ο ποντιακός Ελληνισμός διεκδικεί τη δική του ιστορική μνήμη και την εγγραφή του στη συλλογική μνήμη του έθνους. Δυστυχώς όμως η επίσημη πολιτεία δεν ανταποκρίνεται σ' αυτό το καθήκον, σε αντίθεση με την Τουρκία. Ας δούμε για παράδειγμα τι ισχυρίζεται ο μέντορας του Ερντογάν, ο πολύς Αχμέτ Νταβούτογλου λέγοντας: «Κοινωνίες με ριζικά αποδυναμωμένη και φθαρμένη εθνική συνείδηση, δεν έχουν πεδίο στρατηγικής λογικής, θέτουν σε κίνδυνο την ιστορική τους ύπαρξη, περιθωριοποιούνται στη διεθνή σκακιέρα».

Καθήκον μας λοιπόν είναι να διατηρήσουμε εμείς οι Πόντιοι και οι λοιποί Συνέλληνες τη μνήμη της μακραίωνης και ένδοξης ιστορίας μας και την εθνική μας συνείδηση, που αποτελεί την ταυτότητά μας και τον συνεκτικό κρίκο της ύπαρξης και της δυναμικής παρουσίας μας στα πεπρωμένα αυτού του τόπου, που λέγεται πατρίδα, προτάσσοντας πάντα ως σημείο αναφοράς και συνεκτικό κρίκο της συλλογικής μας μνήμης την Γενοκτονία, σε αντίθεση με τις θέσεις της επίσημης πολιτείας.

Φέτος συμπληρώνονται ενενήντα οκτώ (98) χρόνια από τότε που ο Μουσταφά Κεμάλ πασάς μπήκε με τους Τσέτες του στην Σαμψούντα και έβαλε σε εφαρμογή το σχέδιο για τον ξεριζωμό των Ελλήνων του Πόντου (19 Μαΐου 1919). Το τέλος της αποτρόπαιης αυτής πράξης το 1923, είχε ως τραγικό απολογισμό 353.000 αθώα θύματα και τον ξεριζωμό από τις πατρογονικές εστίες εκατοντάδων χιλιάδων Ελλήνων του Πόντου.

Ήδη από το 1908 οι λεγόμενοι Νεότουρκοι, οι αιμοσταγείς Εμβέρ πασάς, ο Ταλαάτ, ο δρ. Σακίρ, ο δρ. Ναζί, ο Νουρεντίν, ο σφαγέας της Σμύρνης και του εθνομάρτυρα Μητροπολίτη της Χρυσοστόμου, είχαν πάρει την απόφαση να εξοντώσουν τον Ελληνισμό της Μ. Ασίας.

Η διαταγή του Τούρκου διοικητή της Σμύρνης το 1922 είναι επίσης πολύ ενδεικτική για το μένος εναντίον των Ελλήνων: «Σφάξτε τους Έλληνες, εξολοθρεύστε τους». Όσον αφορά τις γυναίκες επεσήμανε: «μη διστάσετε, μην υπολογίσετε ούτε την τιμή, ούτε τη φιλία». Αυτό όσον αφορά τον «συνωστισμό» της ανιστόρητης «ιστορικού» κ. Ρεπούση.

Οι Γερμανοί, που ήταν οι ηθικοί αυτουργοί των εγκλημάτων, έβλεπαν τους Έλληνες και τους Αρμενίους, καθώς και τους Ασυροχαλδαίους, που στην πλειοψηφία τους ήταν χριστιανοί, ως εμπόδιο στα σχέδιά τους για οικονομική διεξόδωση στην Ανατολή.

Το σχέδιο που πρότειναν στους Τούρκους ήταν σατανικό. Ο καθοδηγητής των Τούρκων Γερμανός στρατηγός Λίμαν Φον Σάντερς, ο μετέπειτα αρχιστράτηγος

των Τουρκικών στρατιωτικών δυνάμεων, μαζί με το γερμανικό επιτελείο του, υποστήριζε κυνικά τα εξής: «Η Τουρκία δεν έχει ουδεμίαν ασφάλειαν ούτε δύναται να οργανωθεί ελευθέρως εις το μέλλον, λόγω της παρουσίας των Ελλήνων. Για να μην προκληθεί αντίδραση στον “πολιτισμένο” κόσμο προτείνει, ως “τελική λύση”, τον λευκό θάνατο, τις ατέλειωτες οδοιπορίες. Σας διαβεβαιώνω ότι οι παγωνιές και το κρύο του χειμώνα, οι βροχές και η μεγάλη υγρασία, ο ήλιος και η τρομερή ζέστη του καλοκαιριού, οι αρρώστιες του εξανθηματικού τύφου και της χολέρας, οι κακουχίες και η ασιτία, θα φέρουν το ίδιο αποτέλεσμα, με τις σφαγές που λογαριάζετε να κάνετε εσείς».

(συνεχίζεται)